

Извјештај са одржаног групног савјетодавно-инструктивног рада
реализованог у августу мјесецу 2013. године

Групни савјетодавно инструктивни рад са професорима енглеског језика у средњим стручним и техничким школама је реализован у августу мјесецу у свим регијама Републике Српске: Бањалука, Приједор, Добој, Бијељина и Фоча.

У периоду пред почетак нове школске 2013/14. године, савјетовање за професоре енглеског језика у средњим стручним и техничким школама је реализовано за 10 група наставника, у 5 регија, на 7 пунктова, којима је присуствовало 135 наставника или 72,97%.

Распоред савјетовања 2013. године:

Место	Школа	Датум	Број група	Број учесника	Процент
Бањалука	Техничка школа	20.08.2013.	2	32	60,37%
Приједор	Машинска школа	22.08.2013.	2	14	46,66%
Фоча	Техничка школа, Требиње СШЦ, Фоча	26.08.2013. 27.08.2013.	2	31	83,78%
Бијељина	СШЦ Милићи Економска школа, Бијељина	28.08.2013. 29.08.2013.	2	28	84,84%
Добој	Економска школа	30.08.2013.	2	30	81,08%

Дневни ред савјетовања:

1. Пројекти у настави енглеског језика,
2. Модуларна настава,
3. Разно.

1. У оквиру тачке дневног реда „Пројекти у настави енглеског језика“ презентована је тема у оквиру које је разматрана употреба пројеката са аспекта реализације у оквиру редовне наставе и са аспекта реализације пројект седмица. У оквиру реализације пројект седмица, поновљени су принципи реализације овог вида наставе уопште са нагласком на енглески језик. Енглески језик као општеобразовни предмет се може укомпоновати у већи глобални пројектни задатак који одреди школа својим годишњим програмом рада. Тако, група/е ученика који желе да раде пројектни задатак у оквиру пројект седмице могу да ураде чланак/текст о реализацији пројекта на енглеском језику, да преведу текст који је написала група за српски језик, да прикупљају материјал за рад осталих група на задату тему и сл. Други вид ове активности јесте да професор/актив професора предложи директору школе да група/е ученика ради пројектни задатак независно од глобалног пројектног задатка школе. Тада наставник/актив професора предаже тему/е везане за претходно обрађене теме у току модула.

Други аспект реализације пројеката јесте реализација пројеката у оквиру редовне наставе. Приликом планирања и програмирања наставе енглеског језика, наставници планирају када ће реализовати пројект/пројекте и о томе правремено обавјештава ученике.

Приликом задавања пројектног задатка, наставник/актив треба да креира јасне смјернице за реализацију истог, како би ученицима било јасно шта је то што се од њих очекује, како да се организују (у групе, парове или индивидуално), како да приђу реализацији пројекта, које изворе да користе, начин и могућности презентације и смјернице за вредновање и оцјењивање резултата њиховог пројекта. Након презентације теме, наставници су учесвовали у дискусији, износећи своја искуства и мишљења о реализацији пројеката у енглеском језику.

Многи наставници су истакли да реализација пројеката зависи од средстава и учила којима школа располаже. Такође, већина наставника је истакла да углавном пројекте реализују у оквиру редовне наставе енглеског језика, да ученике дијеле у групе, да задају по двије до три теме (а свака група бира тему коју ће реализовати) које су обрађиване у претходном периоду, да су ученици углавном заинтересовани за израду пројеката. Неколико наставника је истакло да ученици средњих стручних школа генерално имају нижи ниво постигнућа и да је тешко мотивисати такве ученике на самосталан рад. Наставници су рекли да ученици, у оквиру рада на пројектном задатку, углавном израђују постере (тј. плакате) помоћу којих презентују резултате свог рада. Али користе се и други начини презентације, нпр презентације израђене у Power Point-у или перформанси.

Генерални закључак који је изведен након дискусије и размјене искустава по овој тачки дневног реда јесте да су пројекти у насатви енглеског језика опште прихваћени од стране наставника и ученика, представљају погодан начин да ученици покажу своја знања и вјештине из енглеског језика, уче се самосталном раду и одговорности за израду и квалитет повјереног задатка, имају прилику да употребе своју креативност и осмисле што бољи и квалитетнији начин да презентују резултате свог рада.

2. Модуларна настава – у овом дијелу савјетовања радило се на приједлозима за модернизацију модула за енглески језик. Модуларна настава је уведена 2006. године и принципи и смјернице који су тада постављени се нису мијењали. Године реализације модуларне наставе су донијеле искуства у средњим стручним и техничким школама која су указивала на потребу модернизације модула. Додатну дилему за наставнике је представљала чињеница да распоред тема у сваком модулу није исти као распоред тема у уџбеницима енглеског језика а који се налазе на листи одобрених уџбеника одобреној од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске. Ради се о уџбеницима 3 издавачке куће ЗУНС Београд, CUP Cambridge и OUP Oxford. Наставницима је објашњено да ће се радити само у контексту приједлога за модернизацију модула чији ће коначан и усаглашен текст бити послат у процедуру давања сагласности.

Први дио који је разматран био је Приједлог смјерница за оцјењивање. Овај сегмент модула није био финализиран до сада, у неким од тренутно важећих модула је само наведено да су „смјернице у прилогу“. Приједлог смјерница садржи основне смјернице о континуираном вредновању и оцјењивању ученика те обавези наставника да ученика упозна са техникама оцјењивања у току школске године, вриједностима тема и техника оцјењивања у модулу и прописаним процентима за бодовање тестова. Наставници нису имали приговора нити приједлога за измјене. Коментар који су дали јесте да су предложене смјернице у складу са методиком наставе страних језика и представљају нешто што је дио наставне праксе енглеског језика.

Други дио који је разматран био је Приједлог тема за наставу стручног енглеског. Овај сегмент је био дјеломично разрађен у модулима. Предложени документ предвиђа да се у сваком модулу дио наставе посвети стручном енглеском, како би ученици имали прилику да науче ријечи и изразе везане за своју струку тј. занимање за које се образују. У првом разреду би број часова био сведен на минимум, цијенећи чињеницу да је велики прелаз из основне школе у средњу, гдје се ученици упознају са новом средином, новим наставницима и њиховим захтјевима а онда би био повећан, у складу са планирањем и програмирањем садржаја за сваки разред. Наставници нису имали приједлоге за измјене или допуне предложеног документа. Коментари које су изнијели односили су се на досадашњу праксу у појединим школама, проналажење одговарајућих стручних текстова и кориштење одобрене литературе.

Трећи дио је била радионица која се односила на давање приједлога за модернизацију тема у оквиру модула. У досадашњим контактима са наставницима енглеског језика (семинари, савјетовања, увиди, исл) извјестан број наставника је коментарисао тзв „неусаглашеност модула и уџбеника“ јер распоред тема у уџбеницима није био еквивалентан распореду тема у модулима. Иако је увођењем модуларне наставе постављен принцип да се реализацијом садржаја тј тема у уџбеницима реализују теме модула и да њихов редослијед није битан већ чињеница да ће ученик у току школовања моћи да на наведене теме комуницира на енглеском језику тј. моћи да нешто каже или напише на одређену тему, за неке наставнике је то представљало тешкоћу. Реализација радионице у оквиру групног рада је требала да резултира приједлозима група који ће садржати побољшани распоред тема како би се избјегли даљи коментари на ову тему. Припремљен је радни материјал, тј. радни лист са тренутно важећим темама и простором за приједлоге група као и преглед тема у уџбеницима који су тренутно у употреби у средњим стручним и техничким школама. Групе наставника су требале да дају своје приједлоге и на крају радионице извијесте о резултатима свог рада. Анализом радних листова које су радне групе предале након радионице, констатовано је да 75% садржи тврдњу да нема потребе мијењати распоред тема у модулима; 10,71% садржи приједлог за измјену у једном или два модула (М7: промјена назива теме у ‘Gender equality’ I ‘Drug addiction’; М6: ‘IT technologies’ I ‘The brave new world’); 7,14% приједлог да треба направити измјену (без конкретног приједлога) и да се одобри употреба само једног уџбеника. Само 7,14% садржи приједлоге за низ промјена у више, али не и свим, модулима. Увидом у приједлоге свих радних група у оквиру седам пунктова и њиховом анализом, закључује се да већина наставника сматра да нема потребе за промјенама у оквиру модула или у њиховом распореду.

3.У овом дијелу савјетовања, наставници су имали прилику да укажу на проблеме које су имали у току школске године, поставе питања везано за нову школску годину. Неколико наставника је изјавило да нису имали прилике да се упознају са листом одобрених уџбеника за нову школску годину, па је дата информација о истом, промјена на листи у односу на претходну школску годину није било. Неки наставници су такође коментарисали да би листа литературе за наставу струке могла бити проширена. Пружено је објашњење о поступку за проширење листе као и да наставници могу да предложе приручник уколико сматрају да би могао да буде употријебљен у настави енглеског језика за поједине струке. На крају савјетовања, наставници су попунили евалуационе листове и подијељени су им сертификати о учешћу на овогодишњем савјетовању.

Препоручује се наставницима да:

- прате и примјењују савремена достигнућа у области методике наставе страних језика и тиме континуирано раде на осавремењивању и унапређивању и подизању нивоа квалитета наставног процеса,
- се упознају са законским и подзаконским актима који регулишу рад у средњем образовању,
- активно учествују у раду стручних актива наставника енглеског језика,
- врше лично индивидуално и/или групно, стално стручно усавршавање, као и да, према могућностима и афинитетима, напредују у струци,
- буду у сталном контакту са савјетником било да се ради о неком проблему, дилеми, приједлогу тј. сугестији, промовисању примјера добре праксе, и сл.

Татјана Богдановић,
Инспектор-просвјетни савјетник

АНАЛИЗА ГРУПНОГ САВЈЕТОДАВНО-ИНСТРУКТИВНОГ РАДА СА НАСТАВНИЦИМА ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА

Групни савјетодавно инструктивни рад са професорима енглеског језика у средњим стручним и техничким школама је реализован у августу мјесецу у свим регијама Републике Српске: Бањалука, Приједор, Добој, Бијељина и Фоча.

У периоду пред почетак нове школске 2013/14. године, савјетовање за професоре енглеског језика у средњим стручним и техничким школама је реализовано за 10 група наставника, у 5 регија, на 7 пунктова, којима је присуствовало 135 наставника или 72,97%.

Распоред савјетовања у августу 2013. године:

Место	Школа	Датум	Број група	Број учесника	Процент
Бањалука	Техничка школа	20.08.2013.	2	32	60,37%
Приједор	Машинска школа	22.08.2013.	2	14	46,66%
Фоча	Техничка школа, Требиње СШЦ, Фоча	26.08.2013. 27.08.2013.	2	31	83,78%
Бијељина	СШЦ Милићи Економска школа, Бијељина	28.08.2013. 29.08.2013.	2	28	84,84%
Добој	Економска школа	30.08.2013.	2	30	81,08%

Након одржаног савјетовања наставницима су подијељени евалуациони листови које су требали попунити, са циљем прикупљања мишљења о реализацији савјетовања. Анализа добијених мишљења, ставова и приједлога наставника треба да послужи за даље унапређење и побољшање не само организације самог савјетовања већ и његовог садржаја.

Евалуациони лист се састојао од низа питања везаних за саму стручну тему, услове и трајање савјетовања, комуникацију присутних на савјетовању, као и простор за личне ставове, приједлоге и сугестије наставника.

Начин вредновања сваког питања је предвиђао четворостепену скалу:

- 4 – потпуно задовољавајуће
- 3 – нисам сигуран/на
- 2 – дјелимично задовољавајуће
- 1 – незадовољавајуће

Табела 1 представља преглед оцјена и процената добијених пребројавањем и сумирањем одговора на појединачна питања из евалуационог листа.

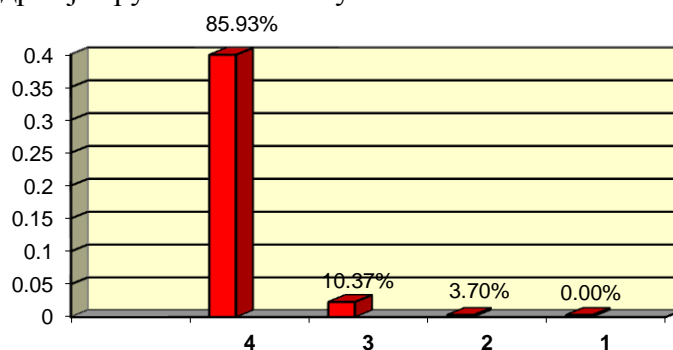
Табела 1. Преглед процената одговора наставника на постављена питања

АНАЛИЗА					
ПИТАЊА		4	3	2	1
		%	%	%	%
Садржај стручне теме - актуелност		85.93	10.37	3.70	0.00
Могућност примјене у пракси		59.26	25.93	14.81	0.00
Начин презентације стручне теме		85.93	9.63	3.70	0.74
Нове информације у контексту проширења знања		76.30	18.52	11.85	0.74
Значај теме и питања о којим се разговарало за будући васпитно-образовни рад		81.48	11.85	5.93	0.00

Трајање савјетовања	85.19	6.67	7.41	0.74
Услови реализације	74.81	14.07	9.63	1.48
Комуникација међу учесницима	73.33	17.04	9.63	0.00
Активност учесника	62.96	19.26	17.04	0.74
Јасноћа презентације инспектора-просвјетног савјетника	91.11	5.93	2.22	0.74
Комуникација између инспектора-просвјетног савјетника и учесника	88.15	11.11	0.74	0.00
Општи утисак о савјетовању	84.44	12.59	4.44	0.00

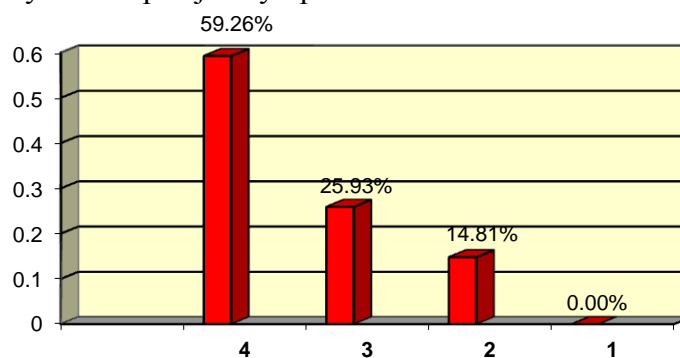
Анализа резултата добијених процената за поједина питања

1. Садржај стручне теме - актуелност

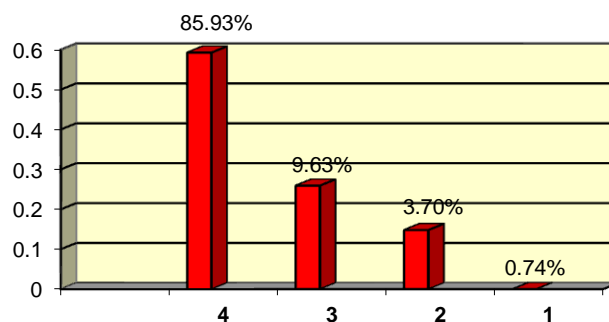
Већина наставника је садржај и актуелност стручне теме оцијенила са највишом оцјеном, 85,93% наставника мисли да су потпуно задовољавајуће.

2. Могућност примјене у пракси

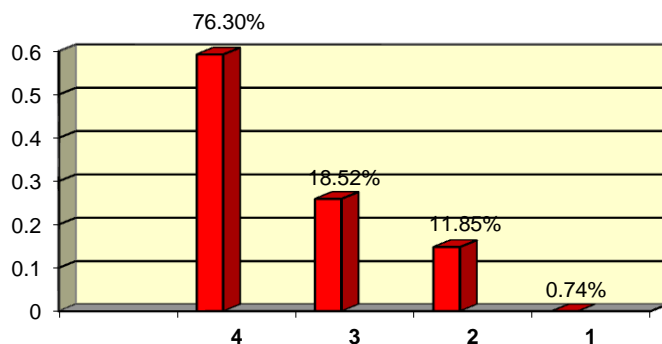
Могућност примјене у пракси, 59,26% наставника је оцијенило са потпуно задовољавајуће.

3. Начин презентације стручне теме

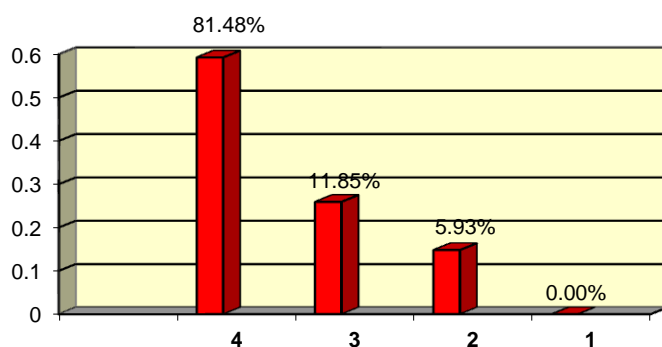
Начин презентације стручне теме је оцијењен са потпуно задовољава од стране 85,93% наставника.

4. Нове информације у контексту проширења знања
5.

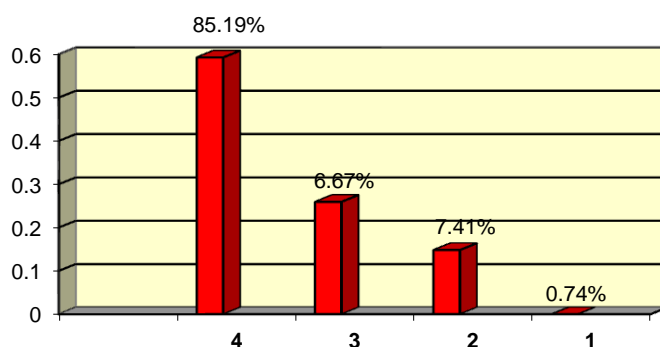
Већина наставника сматра да су добили нове информације у контексту проширења знања (76.30%).

6. Значај теме и питања о којим се разговарало

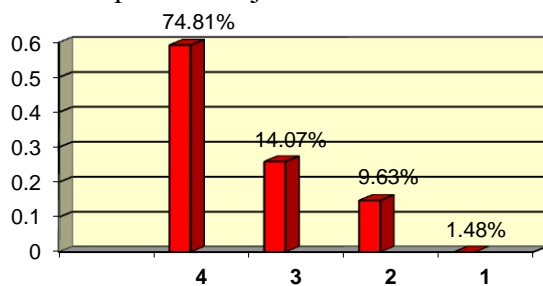
За већину наставника (81.48%) значај теме и питања у потпуности задовољавају постављени циљ или сврху.

7. Трајање савјетовања

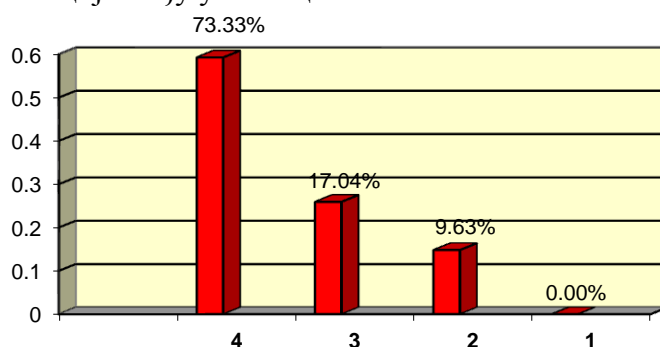
Према добијеним показатељима, већина наставника је била задовољна када се ради о трајању савјетовања.

8. Услови реализације

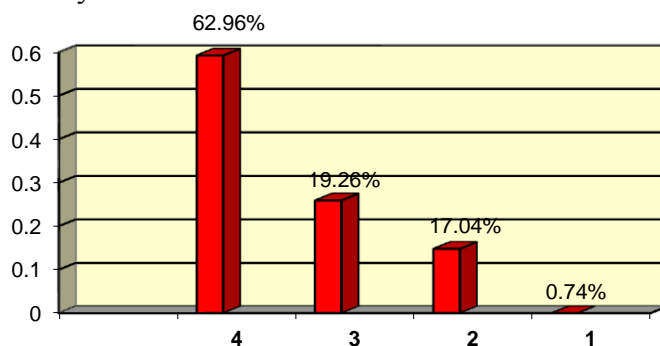
На основу анализе одговора наставника произилази да су били задовољни условима реализације савјетовања.

9. Комуникација међу учесницима

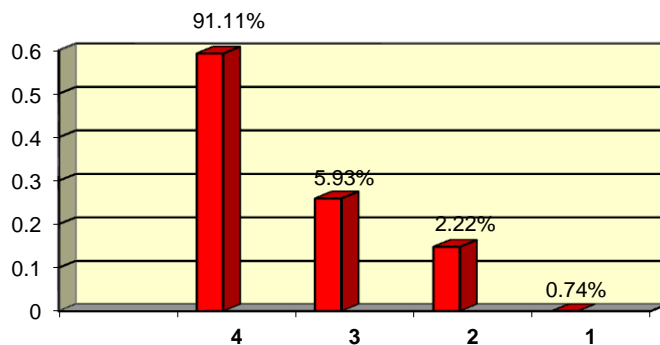
Анализа одговора наставника по питању комуникације међу учесницима показује да су наставници задовољни оствареном комуникацијом.

10. Активност учесника

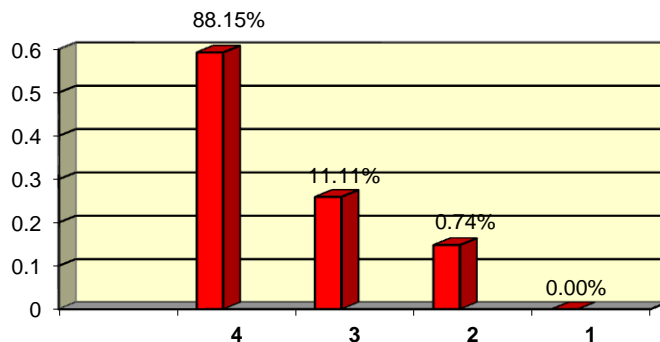
Наставници су задовољни и са активношћу самих учесника - 62.96% наставника сматра да је активност била у потпуности задовољавајућа.

11. Јасноћа презентације инспектора-просвјетног савјетника

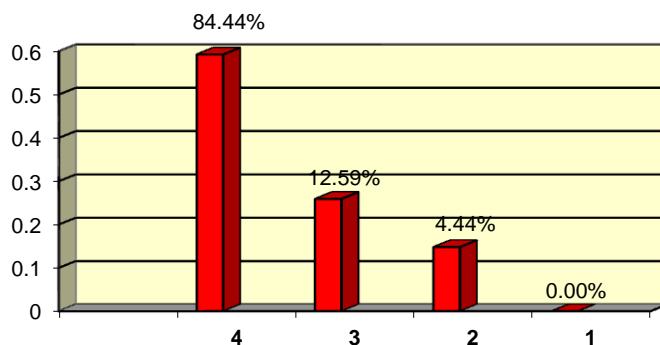
Већина наставника сматра да је јасноћа презентације инспектора-просвјетног савјетника у потпуности задовољавајућа (91.11%).

12. Комуникација између инспектора-просвјетног савјетника и учесника

Комуникација између инспектора-просвјетног савјетника и учесника је за 88.15% наставника била задовољавајућа у потпуности.

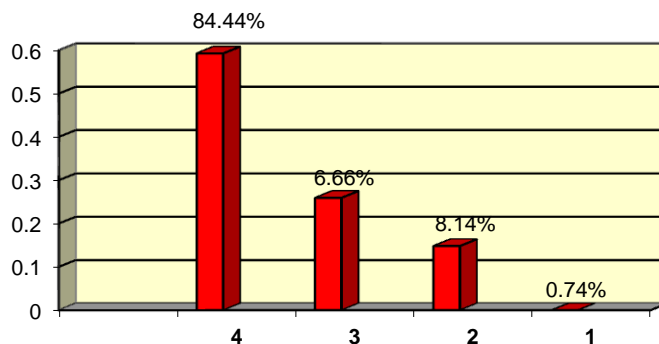
13. Општи утисак о савјетовању

Према мишљењу 84.44% наставника општи утисак је да је савјетовање било у потпуности задовољавајуће.

Други дио евалуационог листа се односио на личне ставове наставника везано за утисак са савјетодавно-инструктивног рада

1. На питање да ли је савјетовање утицало на спремност или жељу наставника да даље учествују на оваквим савјетовањима, наставници су одговарали користећи четворостепену скалу: 1- није утицало, 2-дјелимично је утицало, 3- нисам сигуран, 4- много је утицало.

На 84.44% наставника савјетовање је много утицало.

2. У дијелу евалуационог листа у ком су наставници требали да наведу нове ствари које су научили, углавном су наведене информације везане за реализацију пројектне наставе у настави страних језика и вокабулара везаног за стручни енглески.
3. На питање шта би још додали, када би планирали овакво савјетовање, наставници су написали: чешћа савјетовања, инклузивна настава, мотивисање ученика, што више радионица са практичним задацима везаним за рад у учионици, савремене методе и могућност примјене, услови у којима се настава изводи, конкретне теме везане за рад наставника, примјер часа кроз презентацију, различита искуства из праксе, више дискусије са проблемима са којима се суочавају професори, приказ практичне примјене на ову тему.
4. Савјети за организатора савјетовања, које су наставници навели у упитнику, су: чешће организовати оваква савјетовања, савјетовања требају да буду директним путем, више времена за дискусију о интересним темама, више примјера из праксе, штампати материјала за учеснике.
5. Остали коментари и приједлози наставника - наставници углавном нису имали коментара.

Датум: 19.09.2013. године

Татјана Богдановић,
Инспектор-просвјетни савјетник